

از نظر اکثر علمای اهل سنت نخستین مسلمان چه کسی می باشد؟

پاسخ

تعدادی از علمای اهل سنت تصریح کرده اند که نظریه نخستین مسلمان بودن امیر مؤمنان علیه السلام نظریه اکثر علماء است:

1. ابن عبد البر (متوفای 463هـ)

ابن عبد البر در کتاب «الدرر» می نویسد حضرت خدیجه سلام الله علیها و امیر المؤمنین علیه السلام اولین مسلمان در نزد اکثر اهل علم است:

وهما أول من أسلم عند أكثر أهل العلم.

ابن عبد البر (متوفای 463 هـ)، الدرر، ج 1، ص 42، دار النشر، طبق برنامه الجامع الكبير.

آن دو تن (خدیجه و علی) در نزد اکثر اهل علم از جمله نخستین مسلمانان هستند.

وی در جای دیگر می نویسد:

واختلف في الأول منهما فروى عن مسان بن ثابت وإبراهيم النفعى وطائفة أبو بكر أول من أسلم والأكثر منهم

يقولون على وقد ذكرنا القائلين بذلك والآثار الواردة في بابه من كتاب الصمابه.

ابن عبد البر (متوفای 463 هـ)، الدرر، ج 1، ص 38، دار النشر، طبق برنامه الجامع الكبير.

در باره نخستین مسلمان بودن علی و ابو بکر، اختلاف شده است. از مسان بن ثابت و ابراهیم نفعی و گروهی روایت

شده است که ابو بکر نخستین مسلمان است، اما اکثر آنها می گویند که علی (علیه السلام) نخستین فرد مسلمان

است. ما در کتاب «الصمابه» نام قائلین این مطلب و نقلهای وارده در این زمینه را آورده ایم.

2. ابن اثیر جزری (متوفای 630هـ)

ابن اثیر جزری نیز پس معرفی نسبی امیر مؤمنان علیه السلام می نویسد:

على بن أبي طالب بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف بن قصي بن كلاب ابن مرة بن كعب بن لؤي القرشي

الهاشمي . ابن عم رسول الله، ...

وهو أول الناس إسلاماً في قول كثير من العلماء على ما ذكره .

ابن اثیر الجزری، عز الدین بن الأثیر أبی الحسن علی بن محمد (متوفای 630هـ)، أسد الغابة فی معرفة الصحابة، ج 4، ص 100، تحقیق:

عادل أحمد الرفاعي، ناشر: دار إحياء التراث العربي - بيروت / لبنان، الطبعة: الأولى، 1417 هـ - 1996 م.

علی نخستین مسلمان در نظریه بسیاری از علماء است که بنا بر آنچه ما بیان می کنیم.

3. ابن ابی الحدید (متوفای 655 هـ)

ابن ابی الحدید متعزلی در شرح نهج البلاغه، در باره سخن امیر مؤمنان که خودش را پیشگام ترین مسلمان معرفی کرده، سؤالی را مطرح کرده است که این گفتار حضرت با نظریه گروهی که ابو بکر و زید بن حارثه را سابق در اسلام می دانند، در تعارض است. آنگاه در پاسخ می گوید: اکثر اهل حدیث و محققان سیره نویس، روایت کرده اند که علی نخستین مسلمان است:

المسألة السادسة: أن يقال: كيف قال: وسبقت إلى الإيمان، وقد قال قوم من الناس: إن أبا بكر سبقه،

وقال قوم: إن زيد بن حارثة سبقه؟ والجواب:

إن أكثر أهل الحديث وأكثر الممققين من أهل السيرة رويوا أنه عليه السلام أول من أسلم.

ابن ابی الحدید المدائنی المعتزلی، ابوحامد عز الدین بن هبة الله بن محمد بن محمد (متوفای 655 هـ)، شرح نهج البلاغه، ج 4، ص 70، تحقیق:

محمد عبد الکریم النمری، ناشر: دار الکتب العلمیة - بیروت / لبنان، الطبعة: الأولى، 1418 هـ - 1998 م.

ابن ابی الحدید در جای دیگر می نویسد:

ولا ريب أن الصميع ما ذكره أبو عمر أن علياً عليه السلام كان هو السابق، وأن أبا بكر هو أول من أظهر إسلامه،

فظن أن السبق له .

بدون شک صمیع همان پیزی است که ابو عمر آن را ذکر کرده و آن این که علی علیه السلام سابق در اسلام بوده است

و ابو بکر نخستین کسی بوده که اسلامش را ظاهر کرده و گمان بر این شده است که او سابق در اسلام بوده است.

ایشان پس از این که در باره روایات سابق بودن زید صحبت کرده، این گونه نتیجه گیری کرده است:

فدل مجموع ما ذكرناه أن علياً عليه السلام أول الناس إسلاماً، وأن المخالف لذلك شاذ، والشاذ لا يعتد به .

شرح نهج البلاغه، ج 4، ص 76

مجموع آنچه را ما ذکر کردیم دلالت دارد بر این که علی نخستین مسلمان است و نظر مخالف آن شاذ و نادر است و

قول شاذ مورد اعتنا نیست.

4. ابن حجر عسقلانی (متوفای 852 هـ)

ابن حجر عسقلانی نیز می نویسد:

علی بن ابی طالب بن عبد المطلب بن ہاشم بن عبد مناف القرشی الهاشمی أبو المسن أول الناس إسلاما

فی قول کثیر من أهل العلم.

الإصابة فی تمییز الصحابة، ج 4، ص 564

علی بن ابی طالب ... طبق قول بسیاری از اهل علم، نخستین مسلمان است.

موفق باشید

گروه پاسخ به شبهات

مؤسسه تحقیقاتی حضرت ولی (عجل الله تعالی فرجه الشریف)